

Posudek oponenta rigorózní práce

Uchazeč: **Mgr. Martin Karim**
Název práce: **Hromadné žaloby**
Vedoucí práce: JUDr. Miroslav Sedláček, LL.M., Ph.D.,
Oponent: JUDr. Bohumil Dvořák, Ph.D., LL.M.
Pracoviště: Právnická fakulta Karlovy univerzity, katedra občanského práva

---

Na základě rozhodnutí předsedkyně komise podávám tento

oponentský posudek

výše označené práce Mgr. Martina Karima.

I. Obecně

Úvodem je třeba předeslat, že uchazeč předložil k posouzení diplomovou práci, kterou žádá uznat za práci rigorózní. Diplomová práce autora, o jejíž uznání za práci rigorózní se žádá, čítá 93 stran vlastního textu. Zbytek práce je vyhrazen poděkování autora, přílohám, seznamu použitých zkratk, seznamu použitých zdrojů, včetně internetových, jakož i abstraktům v českém a anglickém jazyce. Z hlediska rozsahu práce vyhovuje požadavkům kladeným na rigorózní práci.

Obsah posuzované práce je (vyjma nečíslovaného úvodu a závěru) členěn do celkem sedmi kapitol. První z nich je věnována „Obecnému úvodu do problematiky hromadných žalob“; v jejím rámci se autor obecně zabývá především dvěma základními typy hromadných řízení, založenými buď na metodě *opt-in*, nebo *opt-out*. Ve druhé kapitole, nazvané „Historie hromadných žalob“, se uchazeč krátce zkoumá vývoj právní úpravy hromadných řízení ve Spojených státech; z tohoto hlediska však vyznívá název kapitoly poněkud nadneseně. Třetí kapitola, nazvaná „Současná tuzemská právní úprava a praxe kolektivního uplatňování nároků“, se na poměry práce již podrobněji zabývá právní úpravou obsaženou v zákoně na ochranu spotřebitele, dále v ust. § 83 odst. 2 a § 159a odst. 2 o. s. ř. a rovněž v ust. § 2989 o. z. Tématem čtvrté kapitoly práce je věcný záměr zákona o hromadných žalobách, v páté kapitole pak autor hodnotí návrh paragrafového znění zákona o hromadných žalobách ve stavu, v němž byl v březnu 2020 vládou předložen poslanecké sněmovně. Šestá kapitola práce má komparativní povahu, autor v ní čtenáři podává informace o úpravách hromadných žalob

ve Spojených státech a v Nizozemí. Konečně sedmá, hodnotící kapitola obsahuje některá z možných alternativních řešení hromadného vymáhání nároků soukromých osob.

Jako program práce si autor vytkl „komplexně prozkoumat otázku vhodnosti přijetí navrhované právní úpravy hromadných žalob a přispět do odborné diskuse“ (s. 1). Z hlediska metody se autor zavázal v práci postupovat deduktivním a analytickým způsobem, přičemž k hodnocení předmětu zkoumání využil rovněž metodu komparativní (s. 2). Již na tomto místě lze učinit dílčí závěr, že cíl i metody práce byly zvoleny vhodně.

Seznam použitých zdrojů, včetně odborné literatury čítá několik desítek položek, převážně domácích; ty jsou z hlediska tématu práce téměř kompletní. Oponenta však překvapuje, že uchazeč jen málo pracoval se zahraniční literaturou, a to přes skutečnost, že – jak uvádí v poděkování vedoucímu diplomové práce – práci sepsal mj. na univerzitě v Leidenu, kde byl v kontaktu nejen s předním nizozemským odborníkem ve zvolené oblasti zájmu, ale měl tam jistě k dispozici rovněž velké množství zahraniční literatury. Negativně je třeba hodnotit v první řadě absenci základní americké literatury k tématu, jen o něco lepší je to v případě literatury vztahující se k nizozemské úpravě. Odborná literatura v jiném cizím jazyce než angličtině (např. německá, francouzská) chybí zcela.

Pokud jde o strukturu práce, hodnotí ji oponent vcelku kladně, byť – jak bylo zmíněno již výše – nikoliv ve všech případech se uchazeči podařilo obsah jednotlivých kapitol naplnit. Za méně šťastné lze z hlediska struktury práce označit rovněž rozdělení kapitol čtyři a pět; věcným záměrem připravovaného zákona o hromadných žalobách a jeho paragrafovaným zněním bylo zřejmě možné se zabývat v jediné kapitole.

Jazykovou úroveň práce hodnotí oponent jako velmi dobrou; autor v ní prokázal schopnost srozumitelně formulovat jednotlivé myšlenky a rovněž z hlediska redakce má práce dobrou úroveň, neboť obsahu pouze minimum překlepů a chyb. Citace a odkazy na literaturu a jiné použité zdroje jsou autorem prováděny *lege artis*. Oponent nemá poznatky o tom, že by práce byla plagiátem.

Po formální stránce tak lze učinit závěr, že posuzovaná práce, přes uvedené výhrady, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce.

II. Připomínky k textu

Oponent práce vcelku souhlasí se základním východiskem autora práce, podle kterého hromadné žaloby představují „prvek zcela cizí našemu právnímu systému a mají destruktivní potenciál“ (s. 27). Oponent by však očekával, že autor tuto svou *stěžejní* tezi blíže rozvine,

a nebude ji odůvodňovat pouze obecně odkazem na v kontinentální Evropě tradiční principy individualizace sporů a individuální ochrany (s. 28). Zejména hromadné řízení založené na metodě *opt-out* poskytovala autorovi k odůvodnění řečené teze vcelku velký prostor.

Rovněž kritiku pravidla navrhovaného zákona o hromadných žalobách, podle kterého by měl mít žalobce v případě úspěchu ve sporu nárok na odměnu ve výši až 25% přisouzeného plnění, recenzent sdílí. Nemyslí si však, že jejím hlavním nedostatkem by byla skutečnost, že taková odměna nebude „dostatečným lákadlem pro potenciální žalobce“ (s. 42).

Jako podnětné oponent naopak hodnotí myšlenky autora, který si zcela správně klade otázku po praktické použitelnosti úpravy hromadných žalob v našich podmínkách. Vcelku logicky dospívá k závěru, že tzv. *racionální apatie* spotřebitelů se poměrně často vyskytne v případě reklamace zboží či služeb, obvykle však budou skutkové okolnosti jednotlivých nároků zpravidla odlišné, což může být překážkou pro konání hromadného řízení (s. 56-57).

V dané souvislosti je v práci řešena rovněž otázka, proč je úprava tzv. *class action* poměrně rozšířená ve Spojených státech. Autor práce tuto skutečnost vysvětluje tím, že americké regulační orgány jsou „výrazně slabší“ než obdobné orgány na evropském kontinentu, a jejich roli proto částečně převzaly soudy, které jsou oprávněny vedle nám známé kompenzační náhrady škody uplatňovat taktéž prostředek tzv. *punitive damages* (sankční náhrady škody; srov. s. 58). S tím lze vcelku souhlasit.

Ve vztahu k nizozemské úpravě autor v našich poměrech zřejmě poprvé podává informace o přijetí tamního zákona o kolektivním vymáhání hromadné škody (zkr. „WAMCA“), který měl nabýt účinnost v průběhu roku 2020. V této souvislosti autor informuje čtenáře i o připomínkách, které k uvedenému zákonu vyjádřila nizozemská odborná veřejnost (s. 76-77). Tyto připomínky by měly být zohledněny i v diskusi nad naším návrhem zákona.

V poslední, sedmé kapitole se autor v souvislosti s možnými alternativními způsoby kolektivního vymáhání nároků dotýká i domácí úpravy přípustnosti dovolání, přičemž „do jisté míry“ (s. 87) nesouhlasí se zákonodárcem zvolenou finanční hranicí přípustnosti dovolání [tj. více než 50 000 Kč, srov. § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.]. Tento názor oponent práce nesdílí, neboť má za to, že dovolací soudní instance nemá být zatěžována případy, jejichž společenský význam je marginální.

Konečně nelze sdílet autorovu kritiku předkladatele zákona o hromadných žalobách za to, že obsahem návrhu neučinil „metodiku, podle které má soud posuzovat nároky“ (s. 89). Oponent připomíná, že soudy jsou vázány zákonem a mezinárodní smlouvou, a proto jakákoliv metodika upravující jejich postup, byla zcela nezávazná a zbytečná.

III. Hodnocení

Přes všechny shora uvedené připomínky lze učinit závěr, že předkládaná práce uchazeče splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, a lze ji po formální i obsahové stránce ve svém celku hodnotit za způsobilou k uznání za rigorózní práci. Její přínos oponent spatřuje především v tom, že přehledně zpracovává část problematiky hromadných žalob, a to zejména z pohledu legislativní praxe, české odborné literatury a s přesahy do vybraných zahraničních právních úprav. Autor práce bezpochyby osvědčil schopnost juristické argumentace a prokázal přehled v právní úpravě kolektivního vymáhání nároků.

IV. Otázka k obhajobě

Jak již oponent naznačil shora, jako problematickou vnímá úpravu tzv. podílové odměny žalobce v případě úspěchu v hromadném sporu. Necht' uchazeč blíže osvětlí **problematiku podílové odměny**, a to nejen ve zkoumaném návrhu zákona, ale i v širším legislativním kontextu (zejm. podílovou odměna advokáta podle současných předpisů).

V. Závěr

Na základě výše uvedeného dochází oponent k závěru, že:

„Předkládaná diplomová práce **Mgr. Martina Karima 'Hromadné žaloby'**, kterou uchazeč žádá uznat za práci rigorózní, **obsahuje originální zpracování ucelené části problematiky zvolené specializace**, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu této specializace, a proto ji **lze doporučit** k obhajobě jako práci rigorózní.“

V Brně dne 14. září 2021

JUDr. Bohumil Dvořák, Ph.D., LL.M.
odborný asistent